

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
20.06.2025
RT I, 10.06.2025, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
03.06.2025 otsus nr 561

Väärtpaberituru seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 21.05.2025

§ 1. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 16. peatükki täiendatakse 1¹. jaoga järgmises sõnastuses:

**„1¹. jagu
Sooline tasakaal aktsiaemitendi juhtorganites**

§ 135⁵. Jao kohaldamine

(1) Käesolevat jagu kohaldatakse Eesti äriregistrisse kantud aktsiaseltsi suhtes, kelle hääleõigusega või hääleõiguseeta aktsiad on kauplemisele võetud Eesti või teise lepinguriigi reguleeritud turul (edaspidi käesolevas jaos *aktsiaemitent*).

(2) Käesolevat jagu ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aktsiaemitendi suhtes, kellel on alla 250 töötaja ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või kelle varade maht aruandeaasta bilansipäeval ei ületa 43 miljonit eurot.

§ 135⁶. Aktsiaemitendi juhtorganite soolise tasakaalu eesmärgid

(1) Aktsiaemitendi üldkoosolek seab ja aktsiaemitent peab saavutama ühe järgmistest eesmärkidest:

1) nõukogu liikmetest on alaesindatud soost liikmete osakaal vähemalt 40 protsenti;

2) juhatuse ja nõukogu liikmetest on alaesindatud soost liikmete osakaal kokku vähemalt 33 protsenti.

(2) Kui aktsiaemitendile ei seata käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud eesmärki, peab üldkoosolek seadma individuaalse kvantitatiivse eesmärgi juhatuse soolise tasakaalu parandamiseks.

(3) Aktsiaemitendi nõukogu alaesindatud soost liikmete arv peab olema võimalikult lähedal 40 protsendile nõukogu liikmete koguarvust, aga mitte ületama 49 protsenti sellest. Aktsiaemitendi nõukogu ja juhatuse alaesindatud soost liikmete arv kokku peab olema võimalikult lähedal 33 protsendile nõukogu ja juhatuse liikmete koguarvust, aga mitte ületama 49 protsenti sellest. Juhtorganitesse alaesindatud soost liikmete valimisel lähtutakse arvulistest eesmärkidest, mis on sätestatud käesoleva seaduse lisa „Alaesindatud soost liikmete osakaalu arvulised eesmärgid Eestis registreeritud aktsiaemitendi juhtorganites”.

§ 135⁷. Soolise tasakaalu saavutamise vahendid

(1) Kui aktsiaemitent ei saavuta käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 1 kohaselt seatud eesmärki, kohandab ta juhtorganite liikmete kandidaatide valimise korda järgmiste vahenditega:

1) kehtestab enne valimist mittediskrimineerival viisil selged neutraalselt sõnastatud ja üheselt mõistetavad kriteeriumid ja kohaldab neid valimise vältel, sealhulgas vaba ametikoha teate koostamisel, eelvaliku tegemisel ning kandidaatide loetelu ja valikukogumi koostamisel;

2) valib kandidaadid, võttes aluseks iga kandidaadi kvalifikatsiooni võrdleva hinnangu.

(2) Kui üldkoosolek või asjakohasel juhul aktsiaemitendi nõukogu valib juhtorgani liikme kandidaatide vahel, kes on võrdselt kvalifitseeritud nii sobivuse, pädevuse kui ka ametialase suutlikkuse poolest, eelistab üldkoosolek või asjakohasel juhul aktsiaemitendi nõukogu alaesindatud soost kandidaati.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikega 2 vastuolus olev otsus on tühine, välja arvatud juhul, kui suurema õigusliku kaaluga põhjus, nagu muu mitmekesisuspoliitika elluviimine, millele tuginetakse objektiivse hindamise käigus ja mis võtab arvesse vastassoost kandidaadi konkreetset olukorda ning mis põhineb mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, kallutab tulemuse teisest soost kandidaadi kasuks.

(4) Enne käesoleva paragrahvi lõike 2 kohase otsuse tegemist nõukogu liikmete kohta teavitab aktsiaemitent üldkoosolekut käesoleva seaduse §-dest 135⁶ ja 135⁷ tulenevatest kohustustest ning §-dest 237⁹¹ ja 237⁹² tulenevast vastutusest.

(5) Aktsiaemitent annab isikule, keda kaaluti juhtorgani liikme kandidaadiks, tema kirjaliku taotluse korral 20 tööpäeva jooksul kirjalikult järgmise teabe:

- 1) kvalifikatsiooninõuded, mille alusel valik tehti;
- 2) nimetatud kvalifikatsiooninõuete kohane kandidaatide objektiivne võrdlev hinnang;
- 3) asjakohasel juhul konkreetset kaalutlused, mille põhjal otsustati erandkorras kandidaadi kasuks, kes ei ole alaesindatud soost.

§ 135⁸. Jagatud tõendamiskohustus

(1) Kohtu poole pöörduv alaesindatud soost kandidaat, keda ei valitud juhtorgani liikmeks, esitab avalduses faktilised asjaolud, mille alusel saab eeldada, et ta on teisest soost kandidaadiga, kes valiti juhtorgani liikmeks, võrdselt kvalifitseeritud ja et aktsiaemitent on rikkunud käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tulenevat kohustust.

(2) Aktsiaemitent, kelle vastu on avaldus esitatud, tõendab menetluses, et ta ei ole rikkunud käesoleva seaduse § 135⁷ lõikest 2 tulenevat kohustust.

§ 135⁹. Aktsiaemitendi juhtorganite soolise tasakaalu aruandlus

(1) Aktsiaemitent esitab Finantsinspeksioonile ja avaldab ligipäätavas vormis oma veebilehel kord aastas järgmise teabe:

- 1) juhtkonna ja nõukogu sooline koosseis juhtorganite kaupa;
- 2) teave selle kohta, milline käesoleva seaduse § 135⁶ lõikes 1 nimetatud eesmärk seati, ja ülevaade vahenditest, mida on kasutatud selle saavutamiseks;
- 3) asjakohasel juhul ülevaade vahenditest, mida on kasutatud käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 2 kohaselt seatud eesmärgi saavutamiseks.

(2) Kui aktsiaemitent ei saavuta käesoleva seaduse § 135⁶ lõikes 1 ega asjakohasel juhul lõikes 2 seatud eesmärgi, lisab ta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele põhjenduse eesmärkide saavutamata jätmise kohta ja kirjeldab põhjalikult vahendeid, mida ta on nimetatud eesmärkide saavutamiseks kasutanud või kavatses kasutada.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja asjakohasel juhul lõikes 2 nimetatud teabe aruandeperiood on aasta. Teave esitatakse Finantsinspeksioonile kuue kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Eelnimetatud lõigetes nimetatud teave lisatakse ka ühingujuhtimise aruandesse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19–76). Kui aktsiaemitent esitab käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohase teabe Finantsinspeksioonile vastavalt käesolevas seaduses korraldatud teabe kohta sätestatud nõuetele, loetakse käesoleva lõike kohane kohustus täidetuks.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud teave muutub, teavitab aktsiaemitent sellest viivitamata Finantsinspeksiooni ja ajakohastab teabe oma veebilehel.

(5) Aktsiaemitendid kantakse Finantsinspeksiooni seaduse § 53 lõike 5 alusel Finantsinspeksiooni veebilehel asuvasse aktsiaemitentide soolise tasakaalu nimekirja ja lisatakse märke, kas aktsiaemitent täidab käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 1 kohaselt valitud eesmärgi või mitte.”;

2) seaduse 16. peatüki 1¹. jagu tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 184¹⁰ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19–76), ülevõtmisel” tekstiosaga „vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ülevõtmisel”;

4) paragrahvi 184¹⁰ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ülevõtmisel” tekstiosaga „vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta

ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19–76) ülevõtmisel”;

5)seadust täiendatakse §-dega 237⁹¹ ja 237⁹² järgmises sõnastuses:

„§ 237⁹¹. Soolise tasakaalu parandamiseks individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumine

Käesoleva seaduse § 135⁶ lõike 2 kohase individuaalse kvantitatiivse eesmärgi seadmise kohustuse rikkumise eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 237⁹². Soolise tasakaalu saavutamise vahendiga või soolise tasakaalu aruandlusega seotud kohustuse rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 135⁷ lõigetes 1, 4 ja 5 või § 135⁹ lõigetes 1–3 sätestatud kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.”;

6)paragrahvid 237⁹¹ ja 237⁹² tunnistatakse kehtetuks;

7)seaduse 26. peatükki täiendatakse §-dega 272⁹ ja 272¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 272⁹. Aktsiaemitendi soolise tasakaalu eesmärkide saavutamine

Aktsiaemitent viib oma tegevuse käesoleva seaduse §-ga 135⁶ kooskõlla hiljemalt 2026. aasta 30. juuniks.

§ 272¹⁰. Finantsinspeksioonile teabe esitamine

Käesoleva seaduse § 135⁹ lõikes 1 nimetatud teave esitatakse Finantsinspeksioonile esimest korda hiljemalt 2026. aasta 30. juunil.”;

8)paragrahvid 272⁹ ja 272¹⁰ tunnistatakse kehtetuks;

9)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59).”;

10)seaduse normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59).”.

§ 2. Finantsinspeksiooni seaduse muutmine

Finantsinspeksiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Finantsinspeksioon avalikustab oma veebilehel andmed Eesti aktsiaemitentide juhtorganite soolise tasakaalu kohta vastavalt väärpaberituru seaduses sätestatule.”;

2)paragrahvi 53 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

3)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59).”;

4)seaduse normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59).”.

§ 3. Võrdse kohtlemise seaduse muutmine

Võrdse kohtlemise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 16 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) edendab, analüüsib, seirab ja toetab reguleeritud väärtpaberiturul kaubeldava hääleõigust andva aktsia emitentide nõukogude ja juhatuste soolist tasakaalu.”;

2)paragrahvi 16 punkt 10 tunnistatakse kehtetuks;

3)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59).”;

4)seaduse normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 07.12.2022, lk 44–59)”.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 2, 4, 6, 8 ja 10, § 2 punktid 2 ja 4 ning § 3 punktid 2 ja 4 jõustuvad 2038. aasta 31. detsembril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

[Lisa](#) Alaesindatud soost liikmete osakaalu arvulised eesmärgid Eestis registreeritud aktsiaemitendi juhtorganites